1853. N°. 112.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 19 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 September.

Wij vernemen dat de werkzaamheden op de landerijen in den Haarlemmermeer-polder van den Heer v. Voorst, goed vooruitgaan. Bereids zijn er tusschen de 5 à 600 werklieden aan den arbeid; welk getal de volgende week nog tot de 800 zal stijgen. Het is thans de regte tijd om zulks in oogenschouw te gaan nemen. Tot heden is er nog niets van waarde gevonden. Bijna de geheele partij van de 573 bunders zal, bij gunstig weder, nog vóór November met koolzaad en rogge worden bezaaid, 't geen reeds voor een gedeelte geschied is, terwijl andere gedeelten ter bezaaijing gereed zijn.

De 125 bunders van den Heer C. M. Bronkhuyze alhier zullen nog in deze week geheel met koolzaad bezaaid zijn.

— De stoomboot Volharding van hier op Amsterdam heeft gisteren op de hoogte van Koudekerk, door het niet behoorlijk werken van eene stoomstang, zijne reis niet kunnen vervolgen. Men heeft echter zoo spoedig in dit gebrek voorzien dat zij heden morgen te 5 ure weder is afgevaren.

— L. l. Vrijdag is een werkman die aan vallende ziekte onderhevig was, van het speelvlot der fabriek van de Heeren J. J. Krantz en Zoon op de Oude Vest voorover in het water gestort en terstond naar de diepte gezonken, zoodat hij er levenloos is uitgehaald.

— Vervolg en slot van de acte van overeenkomst tusschen den Staat der Nederlanden en de gemeente Leyden, omtrent het Nosocomium Academicum.

Art. 9. Over de zalen ten behoeve van barende en kraamvrouwen, heeft de Hoogleeraar in de verloskunde het bestuur. De in die zalen aan te stellen ziekenmoeder zal vroedvrouw moeten wezen. De bepalingen sub n°. 8 voorkomende, zijn ook hier van toepassing. Aan de stads-vroedvrouwen zal de verpligting worden opgelegd, om van elke stoornis in de baring bij vrouwen, aan welke zij gratis hulp verleenen, aan den Hoogleeraar in de verloskunde dadelijk kennis te geven.

Art. 10. Aan de gemeente Leyden wordt, als tegemoetkoming in de kosten van inrigting en van verpleging der voor het clinisch onderwijs op te nemen lijders, jaarlijks uit 's Rijks kas eene som van *f* 7000, of zooveel meer als de Regering in het belang van het onderwijs nuttig mogt achten, uitbetaald.

Art. 11. Het gemeentebestuur van Leyden geeft eene billijke tegemoetkoming van ten minste de helft der thans door hen genoten wordende tractementen en emolumenten aan de vaste geëmploijeerden bij het Nosocomium Academicum, welke bij het nieuwe ziekenhuis niet in hunne tegenwoordige of soortgelijke betrekking kunnen worden geplaatst, of wanneer zij geene andere betrekking of plaatsing vinden.

Art. 12. Indien van de zijde van het bestuur der gemeente Leyden, met betrekking tot het daar te stellen ziekenhuis, maatregelen worden genomen of veranderingen in de inrigting worden gemaakt, ten gevolge van welke het, naar het oordeel van den Minister van Binnenl. Zaken, volstrekt ongeschikt wordt geacht voor het clinisch onderwijs, zal de vereeniging van het gemeente- en academisch ziekenhuis worden opgeheven.

Art. 13. In dat geval wordt op de eerste aanvrage van Heeren Curatoren en in den toestand waarin het zich alsdan bevinden zal, aan den Staat dat gedeelte van het gebouw in eigendom teruggegeven, hetwelk begrepen is binnen de zwarte lijnen van het plan, dat aan deze overeenkomst geannexeerd en door beide partijen geteekend is, zullende daarvan bij ieder harer een exemplaar berusten. De gemeente zorgt in dat geval mede, dat het aan den Staat teruggegeven gedeelte behoorlijk van het aan de gemeente verblijvende gescheiden zij. Daartoe zullen alle doorgangen van het eene gedeelte in het andere toegemetseld en zal op de plaats een muur van 2½ el uit den beganen grond opgetrokken worden. Verder zal de gemeente voor hare rekening op het teruggegeven gedeelte eene pomp en eene houten loods, hoog 2.50 ellen, lang 8 ellen en breed 2.50 ellen, laten opmaken, daar waar Heeren Curatoren deze het best geplaatst zullen achten. Eindelijk zal de gemeente tot verdere inrigting van het teruggegeven gedeelte tot academisch ziekenhuis, bij de overdragt, in eens af, aan het Rijk eene som van *f* 2000 betalen.

Art. 14. Ter vervanging van de losse goederen en provisien, welke met het gebouw, volgens artikel één aan de gemeente Leyden worden overgegeven, worden, in geval van scheiding uit het in het ziekenhuis aanwezige mobilair, zooveel mogelijk gelijksoortige, ter keuze van Curatoren, tot eene gelijke geldelijke waarde volgens taxatie, als waarop de afgestane bij den in artikel één bedoelden inventaris zijn geschat, aan den Staat teruggegeven.

Art. 15. Zoodra de afscheiding van het gebouw is tot stand gebragt en de overgifte der losse goederen is gedaan, wordt de cliniek in het stadsziekenhuis opgeheven en de betaling der in artikel 10 bepaalde jaarlijksche bijdrage gestaakt.

Art. 16. De taxatie der losse goederen, volgens artikelen 1 en 14, geschiedt door twee deskundigen, door ieder der contracterende partijen een te benoemen, aan welke, indien zij zich niet kunnen verstaan, op hun verzoek door den Kantonregter te Leyden een derde zal worden toegevoegd; mogt daarna tusschen de 3 deskundigen verschil omtrent de waarde van sommige voorwerpen bestaan, dan wordt de prijs daarvan gesteld op de som, die noch de hoogste noch de laagste is.

Art. 17. De kosten van overdragt van het gebouw en van de eventuele retrocessie, mitsgaders die van afscheiding van de daarvoor te doene werken, van de verplaatsing der losse goederen en verzamelingen en van de taxatie, in artikelen 1 en 14 voorgeschreven, komen ten laste der gemeente Leyden.

Art. 18. Deze overeenkomst verbindt den Staat niet alvorens zij door de wet zij bekrachtigd. [Hetgeen is geschied].

— Het *Staatsblad* N°. 103 bevat het volgende besluit van den 15den September 1853, houdende maatregelen tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen, waarbij Z. M. overwegende dat, door de bijzondere maatregelen welke in naburige Staten genomen zijn ten einde den invoer van granen en andere levensmiddelen te begunstigen, de noodzakelijkheid is ontstaan om ook die voorwerpen aan te moedigen;

Gelet op art. 2 der wet van 19 Junij 1845;

Op de voordragt van den Minister van Financiën van 5 dezer;

Gezien het rapport van den Minister van Binnenl. Zaken van den 6den dezer, Geheim;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12den dezer, Geheim), heeft besloten:

De regten op den invoer van de navolgende goederen, te verminderen als volgt: Aardappelen 5 cents de 10 mud. Gierst 1 cent de 100 pond.

Granen: Tarwe en gepelde spelt, rogge, maïs of Turksche tarwe, gerst en mout, boekweit, haver en ongepelde spelt, boonen, wikken, erwten en linzen 10 cents het last, en gort, grutten en gepelde gerst 10 cents de 100 pond.

Welk besluit in werking zal treden met den 5den dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staats-Courant*, waarin dit besluit geplaatst wordt, en van kracht blijven tot den 1sten Julij 1854, of tot dat daarin bij de wet op eene andere wijze zal zijn voorzien.

— De *Staats-Cour.* bevat de volgende oproeping van sollicitanten naar de betrekking van Onderwijzer in Nederlandsch Indie. Voor de dienst in Oost-Indie worden, ter uitzending in het loopende jaar, gevraagd 12 jongelieden van den vierden Onderwijzersrang en tusschen de 16 en 18 jaren oud, om onderwijs te geven in de laagste klassen der Gouvernementsscholen.

Sollicitanten naar die betrekking worden uitgenoodigd, zich ten spoedigste, bij request op zegel, tot het Departement van Binnenlandsche Zaken te wenden, met opgave der school in welke zij werkzaam zijn en met overlegging hunner geboorte- en rangacten, alsmede van een bewijs van goed gedrag afgegeven door den Burgemeester hunner woonplaats.

De kennis met de strekking en inrigting van bewaarscholen en met het onderwijs daarin te geven zal eene aanbeveling zijn.

De voordeelen zijn: eene bezoldiging van *f* 75 's maands, zonder meer, ingaande met den dag van ontscheping te Batavia, vrij transport derwaarts en eene gratificatie van *f* 400 voor uitrusting.

De benoemden zullen zich moeten verbinden om de gratificatie en de transportkosten terug te betalen, indien zij binnen 5 jaren, na aankomst in Indie, uit eigene beweging, het geval van welbewezene ziekte uitgezonderd, 's Rijks dienst verlaten.

Alvorens eene aanstelling te kunnen verkrijgen zullen de candidaten bovendien moeten overleggen eene verklaring van den Commissaris des Konings in de provincie waar hunne woonplaats gevestigd is, houdende dat ten zijnen genoegen voldoende borg is gesteld, dat eventueel ten behoeve van den candidaat behoorlijk zal worden voldaan aan alle verpligtingen welke uit kracht van de wet op de nationale militie op hem mogten komen te rusten.

— Men meldt nog verder omtrent het bezoek van Z. M. te Utrecht, dat Z. M. na den 14den gehoor te hebben verleend, het diner bij zijnen Commissaris, Baron van Heemstra gebruikte. Aan tafel was Z. M. geplaatst tusschen den Commissaris en zijne echtgenoote. Eenige hooge Autoriteiten, de Kamerheeren, leden van den Staf, de beide Kommandanten der Eerewachten, enz., zaten bij dien disch aan.

Des avonds was de stad prachtig verlicht. Om 9 ure is Z. M. de stad doorgereden, begeleid door zijnen Commissaris, Adjudanten en de beide eerewachten te paard. Overal werd de Koning weder met uitbundig gejuich ontvangen. In de Choorstraat werd op twee plaatsen Bengaalsch vuur afgestoken, toen Z. M. die straat doorreed.

Den 15den is de Koning te 11 uur uitgereden en heeft zich eerst naar het Groot Auditorium der Academie begeven, waar eene aanzienlijke schare studenten, zangers, genoodigde Dames en Heeren 's Konings komst verbeidde. Z. M. trad daar binnen, gevolgd door den ganschen stoet van professoren, en plaatste zich voor den katheder, tusschen de banieren der Academie. Alhoewel er een zetel voor den Koning was geplaatst, bleef Z. M. staande de rede aanhooren, van den rector magnificus, den Hoogleeraar G. J. Mulder, welke nagenoeg het volgende inhield:

»Geëerbiedigde en geliefde Vorst! — Uit naam van mijne geachte ambtgenooten, vraag ik eerbiedig aan Uwe Majesteit de vergunning, om de Studenten dezer Hoogeschool aan Uwe Majesteit voor te stellen. Zij zijn de hoop des Vaderlands, de liefde hunner ouders, onze zorg.

»De hoop des Vaderlands. Rijk aan bodem is ons Vaderland niet; men kan er geen goud opdelven noch edelgesteenten vinden, God zij gedankt, neen Sire! uit dorre heiden-gronden en moerassen is ons land te zaamgesteld, die op verre na niet genoeg opleveren, om het Ned. volk te voeden. Nogmaals God dank, wij behoeven het goud van Peru, noch de goudmijnen van Californie of Australie; door den ijver en de vlijt onzer voorouders werden onze poelen en moerassen droog gemaakt, en aan die jongelingen is het opgedragen den bodem van Ned. volk in goeden staat te houden. Op dien bodem echter is een Leeuw gekweekt, de Nederl.-Leeuw, die zijn gebit getoond heeft op vele plaatsen der aarde, om den overmoed van vreemden te temmen, of hen die hem aanranden met de manen in het aangezigt heeft geslagen, opdat het volk gelukkig zij in kracht en vrijheid. Ja vrijheid is het volk geschonken, maatschappelijke en zedelijke vrijheid. Het is het geslacht van Uwe Majesteit dat het Ned. volk heeft vrij gemaakt, gebonden aan 't geen goed is en wellnidt. — Zijn deze jongelingen de hoop van het vaderland, zij zijn ook de hoop van Uwe Majesteit, de hoop van Oranje en Nederland, die onafscheidelijk aan elkaar verbonden zijn. Met Nederland en Oranje leven en sterven zij. Ik mag uwe Majesteit wijzen op de teekenen die hier voorhanden zijn (Spreker wees op de veroverde wapenen) en die getuigen van den zin:

Ons goed en bloed beschik, bepaal
Wij geven 't goud en grijpen 't staal.

»Zij zijn de liefde hunner ouders. De liefde is het Sire, die alles goeds bekroonen doet. Ik mag het met trots op de natie waartoe ik behoor bekennen, die liefde zou voldoende zijn, om ten blijk te strekken van de eenheid van het Nederlandsche volk, aan hetwelk de liefde scherp is ingeprent tot God, tot den Koning. Die liefde koestert Nederland, en het is daarom dat, wanneer het bij andere volkeren stormt, bij ons niet dan eene ligte deining wordt waargenomen. De liefde zet deze jongelingen aan tot beoefening der wetenschappen en tot hunne maatschappelijke vorming, zoodat van hen is te wachten heul en steun in de toekomst. Hier treffen wij wederom Uw edel geslacht aan als eene bron van geluk voor Nederland.

»Is het belangwekkend de roemrijke wapenfeiten van uwe vaderen te lezen: er is nog iets dat hooger staat en dat van Uw stamhuis zoo roemvol getuigd werd in het gezegde van een Britsch geschiedschrijver: »dat geen enkel geslacht zoo zeer heeft bijgedragen tot de beschaving, als dat van Oranje!" — Aan Uw geslacht Sire hebben wij dus niet alleen onze vrijheid en onafhankelijkheid te danken, maar, volgens den Brit, droeg het meer dan eenig ander geslacht bij tot de beschaving. Geen wonder dan dat deze jongelingen aan Uwe Majesteit zoo zeer zijn gehecht.

»Onze zorg: de zorg van deze mannen van wetenschap. Wij gaan met deze jongelingen om als met onze jongere broeders. Wij wijzen hen op de geschiedenis, en trachten hen op te leiden tot goede burgers van den staat, die de orde en rust handhaven. Onze zorg: onze Hoogeschool is in eene stad geplaatst, die de wetenschappen weet op prijs te stellen, aan welker hoofd een bestuur staat, dat wij nooit te vergeefs om hulp vragen, in een gewest dat ons ten steun verstrekt, wanneer zulks wordt gewenscht. — Onze zorg: het leven van Uwe Maj. wordt gewijd, om te zorgen de wetenschappen voor te staan en voor de goede orde te waken. Ik mag het van Uwe Maj. thans niet vergen, om Uwe aandacht te wijden aan de honderde voorbeelden die van Uwer Maj. belangstelling in wetenschappen zouden kunnen bijgebragt worden: een enkel zij mij vergund te noemen: de beschikking van het eermetaal, waardoor een wedstrijd wordt bevorderd, die hen allen ten prikkel strekt. — Doch het zij hun vergund thans zelve tot U te spreken Sire, te spreken in de taal des Dichters."

Hierop begonnen eenige zangers, uit het studentencorps, eenige coupletten van Mr. J. van Lennep, voor deze gelegenheid door den Heer Kufferath op muziek gezet, met volle borst voor te dragen; waarna Z. M. naar de studerende jongelingschap toetrad, en hen nagenoeg in deze woorden toesprak:

»Ik vind geene woorden, om het gevoel uit te drukken van hetwelk thans mijn hart doordrongen is. Slechts weinige woorden zal ik tot u zeggen: wanneer ik iets heb kunnen doen tot den bloei, tot de welvaart, tot den roem van de Nederl. Hoogescholen, dan heb ik niet meer dan een duren, mij aangenamen pligt vervuld. Gods besten zegen wensch ik U van harte toe, U allen, ja U allen in het bijzonder!"

Z. M. bezocht toen de Akademische bibliotheek, het Museum van den Hoogleeraar van Lidth de Jeude en de Zoölogische tuinen, en gebruikte daarna een klein collation terwijl de liedertafel Aurora een zangstuk voordroeg, door den Heer Craeyvanger vervaardigd. Vervolgens bezocht Z. M. het Chemisch laboratorium, den Hortus Academicus, het terrein voor het ontworpen nieuwe Observatorium, de Akademische kabinetten en het Natuurkundig kabinet.

Om 6 ure nam de Koning deel aan eenen maaltijd hem in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, door de Stedelijke regering, namens de stad Utrecht aangeboden. Na afloop van dien maaltijd, had er eene soirée musicale plaats, waarop de autoriteiten en de leden van het Stads-Concert waren genooodigd.

Omstreeks half 11 ure reed Z. M. weder af. Dadelijk daarna begon men eene prachtige verlichting op den Domstoren met Bengaalsch vuur af te steken, welke met vuurwerk, lichtballen en vuurfonteinen werd afgewisseld.

Vrijdag heeft Z. M. eenige inrigtingen in deze stad bezigtigd, welke niet in betrekking tot de Akademie staan.

— Tot lid der Prov. Staten van Zuidholland is te Dordrecht, bij herstemming verkozen Jhr. J. N. J. Jantzon van Erffrenten van Babilonienbroek, met 154 van de 298 uitgebragte stemmen, tegen Mr. P. Blussé van Oud-Alblas, die 144 stemmen verkregen had.

— De *Staats-Cour.* bevat het programma van de opening der Staten-Generaal op aanstaanden Maandag.

— Te Delftshaven is het bouwen van een nieuwe pastorie ten behoeve der Hervormde gemeente aangenomen voor *f* 8,000 door B. Backer en C. Metselaar aldaar.

— Gisteren zijn te Rotterdam aangegeven 52 cholera-zieken; 32 overleden, 11 hersteld.

— Te Willemsoord is op de aldaar liggende Zweedsche stoomboot het bronzen standbeeld aan boord gebragt voor Johan Bernadotte, in leven Koning van Zweden, vervaardigd in de fabriek van de Heeren Enthoven en Co. te 's Gravenhage. Het heeft eene zwaarte van 24,000 ℔, en strekt de vervaardigers tot eer.

— Op de Noorder-Haaks, Onrust, is den 14den gestrand de Fransche brik Justin met eene lading stukgoederen van Havre de Grace naar Petersburg; een groot gedeelte der lading is met sloepen gered; doch het schip zal weg zijn.

— Te Akkrum (p. Friesland) is in den nacht van den 13den op den 14den dezer, ten huize van den Heer R. W. van der Vecht, een brutale diefstal gepleegd, namelijk van 4 zilveren hoofdstellen, 2 dito koffijvazen, 1 dito tabakspot, 1 dito aansteekerskomfoor en een dito tabaksdoos, welke voorwerpen behoorden tot de groote en belangrijke verzameling van fraaije prijzen, door genoemden Heer en leden zijner familie, vroeger met hunne beroemde paarden op onderscheidene harddraverijen gewonnen.

— Den 16den is de landmaal van Batavia te Triest aangekomen, berigten medebrengende tot 25 Julij.

— Volgens het schrijven van den 15den dezer uit Parijs aan de *Indépendance Belge*, beschouwen de best onderrigte staatslieden aldaar, *de vredebreuk tusschen Turkye en Rusland als volkomen bestaande*. De hevige gisting die vooral ook in Aziatisch Turkye onder de bevolking heerscht, maakt het den Turkschen rijksraad moeijelijk, en een geweerschot op de oevers van den Donau zou een vonk zijn, die het gansche Oosten in vuur en vlam kan zetten.

— Op verscheiden Belgische graanmarkten vertoonde zich weder eene strekking tot prijsverhooging, terwijl zij minder ruim voorzien zijn dan gewoonlijk.

— Eene nieuwe reuzen slinger-plant, *Wistaria Consequana*, is van China naar Engeland overgebragt, en op het landgoed van den Graaf van Lindsay te Uffington-house, te zien. De bladen van die plant bedekken het geheele huis van 2 verdiepingen, tot aan de schoorsteenen. De takken loopen niet minder dan 110 voet uit elkander; duizenden helder blaauwen bloemen, ieder 10 à 12 voeten lang, hangen als druiventrossen tusschen de licht groene bladeren en leveren een prachtig gezigt.

'S GRAVENHAGE, 17 September.

Bij besluit van den 15den dezer, heeft Z. M. bevorderd tot Commandeurs der Orde van den Nederl. Leeuw, de Heeren: D. Blankenheym, Jhr. Mr. J. C. Martens van Sevenhoven en Mr. J. A. Philipse, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en gewezen Voorzitters dier Kamer; en benoemd tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw den Heer Mr. W. H. Dullert, gewezen Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag gegeven aan Jhr. Mr. G. W. E. G. de Geer, als Burgemeester van Bunnik c. a.

— Naar men verneemt is, in verband met de plotselijke uitbreiding der afdeelingen van het Metalen Kruis, op het voorbeeld van Amsterdam, door het geheele land, alhier een hoofdbestuur gevestigd, bestaande uit: Z. Exc. Baron Schimmelpenninck van der Oye, Opperhofmaarschalk des Konings; den Heer van Dam van Isselt, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; den Heer Mr. Diemont van Langerack; Z. Exc. den Luitenant-Generaal, Baron Nepveu; Z. Exc. den Vice-Admiraal Koopman; den Heer Kolonel Baron van Geen; den Heer G. Falck, Thesaurier des Konings, en den Heer Mr. J. H. Burlage, te Amsterdam.

— Men schrijft uit Scheveningen, dat de Heer Kunstler, Theol. Doctor en Predikant te Elberfeld, aanstaanden Zondag, des voormiddags ten 11 ure, op het Badhuis te Scheveningen, voor de tweedemaal eene Bijbeloefening, in de Hoogduitsche taal, zal houden.

— Z. M. de Koning wordt in den loop van den dag van Utrecht in de residentie terug verwacht.

— Naar men verneemt wordt H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen (dochter van Prins en Prinses Frederik) in het begin van het volgende jaar in de residentie verwacht.

— Men verneemt dat de Baron van Maltitz, Russisch Minister bij het Nederlandsche Hof, zijn ontslag uit die betrekking heeft bekomen.

— Z. Exc. de Heer De Lovenskiold, Gevolmagtigd Minister van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen bij het Nederl. Hof, wordt den 25sten dezer uit Stockholm, in de residentie terug verwacht.

— Gisteren avond is de Generaal-Majoor Duycker, Bevelhebber van het kamp te Zeyst, van daar in de residentie teruggekeerd.

— De *Staats-Courant* bevat den navolgenden Staat van de opbrengst der Middelen, over de acht eerste maanden van 1853, tegenover de opbrengst over de acht eerste maanden van 1852.

	1853.	1852.
Directe belastingen	ƒ 11,959,189.69½	ƒ 12,212,116.40½
In- en uitgaande regten, scheepvaart-regten, vuur-, ton- en bakengeld	3,335,064.69	3,419,619.26
Accijnsen	13,078,890.44½	12,802,539.92½
Registratie-, zegel-, successieregten enz. .	7,027,045.59½	6,458.452.56½
Regt van waarborg op de gouden en zilveren werken	142,868.49½	111,989.30
Posterijen	960,543.61	925,013.02½
Loterij	275,839.50	276,743.50
Totaal	ƒ 36,779,442.03	ƒ 36,206,473.98

Meerder in 1853 ƒ 572,969.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 16 September.

H. M. heeft gedurende haar verblijf te Dublin hare belangstelling betoond in het voornemen om aldaar familiewoningen te bouwen, en heeft beloofd, dat indien het plan bijval vindt, haar naam en die van haren Gemaal bovenaan op de lijst zullen staan en zij voor 300 £ zullen inschrijven.

— Gisteren begon de prijs der Engelsche staatsschuld weder te rijzen. Men vond grond om nog niet te wanhopen aan eene vreedzame beslechting van het Turksch-Russische geschil; de voortdurende onzekerheid blijft echter zeer drukkend voor de belangen van handel en nijverheid. — Een clipperschip (hetwelk in de laatste 12 maanden min 10 dagen twee reizen naar Australië en terug gedaan heeft) heeft voor 260,000 £ Australisch goud aangevoerd. In het geheel is in den loop dezer week uit Australië 81,314 oncen goud alhier aangebragt, terwijl er eerstdaags nog meer verwacht wordt. In de 4 eerste maanden dezes jaars zijn uit de havens van Victoria niet minder dan 1,251,476 oncen goud uitgevoerd, tegen 666,732 in hetzelfde tijdvak van 1852.

— Aan de graanmarkt is sedert Maandag veel buitenlandsche tarwe en haver aangevoerd; de eerste was 1 shilling per quarter hooger, in vergelijking met de notering van de vorige week. De haver bleef op den hoogsten prijs van vroeger.

— Volgens het dagblad van Melbourne van den 24sten Mei jl. bedroeg de bevolking der Australische kolonie Victoria toen omstreeks 280,000 zielen, waaronder 60,000 meer van het mannelijke dan van het vrouwelijke geslacht. In den aanvang van 1852 telde de kolonie nog slechts omstreeks 95,000 inwoners.

— Donderdag ll. had te Edinburg een hevig gevecht tusschen de militairen en de policie plaats, naar aanleiding eener toevallige en op zich zelve niet zeer beduidende omstandigheid. Bij gelegenheid der jaarlijksche gymnastische spelen waren ruim 12,000 nieuwsgierigen op de plaats tegenwoordig. Om ook ooggetuigen te zijn van een wedloop buiten het renperk, veroorzaakten velen daarvan een sterk gedrang, waarbij een kleine jongen een Heer in burgerkleeding, maar die later bleek een Officier van het 4de regement te zijn, gevoelige stooten toebragt. De Officier hief zijne rotting op en bragt den jongen een slag toe, die, tegen zijn oogmerk, eene wonde aan het hoofd veroorzaakte. Op het zien van bloed drongen de omstanders er op aan dat de policie den dader in hechtenis zou nemen, maar toen deze daartoe overging, schoten eenige soldaten van genoemd regement toe, om hunnen Officier, die dit zelf niet begeerde, te verdedigen, en nu ontstond het geregeld gevecht, waarbij een deel des volks wederzijds partij koos. Zes policie-beambten zijn gekwetst geraakt, twee zelfs vrij gevaarlijk, maar de soldaten, die beter gewapend waren, bleven ongedeerd. De bevelvoerende Officier van het regement maakte een einde aan de verwarring, door zijne manschappen te doen aftrekken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 September.

De *Moniteur* deelt een besluit mede waarbij de invoerregten van ossen en stieren van 50 francs op 3 fr. per stuk wordt verlaagd; die van koeijen en vaarzen van 25 en 12 fr. op 1 fr.; die van kalveren, schapen en varkens van 3 en 5 fr. op 25 centimes; die van lammeren en geiten van 30 en 25 cent. op 10 cent.; die van versch vleesch van 18 fr. op 50 cent. de 100 Ned. ℔, en die van gezouten vleesch van 33 en 30 fr. op 10 fr.

— De Hoogleeraar in de Letteren, Ozanam, is dezer dagen alhier overleden.

— De Heer Proudhon heeft een nieuw werk geschreven: »Het programma van eenen wijsgeer," doch, welke moeite hij ook aanwendt, hij kan geen boekhandelaar vinden, die zich met de uitgaaf van dat geschrift durft belasten. Hetzelfde is thans het geval met werken van andere Democraten, waaronder meer in 't bijzonder de Heer Jules Simon wordt genoemd, wiens laatste geschrift, handelende over de zedekunde, half afgedrukt is blijven liggen, omdat uitgever en boekdrukker daarin in de verte eenige staatkundige toespelingen meenden te ontdekken.

— Bij het Ministerie van Marine bespeurt men eene meer dan gewone bedrijvigheid. De Fransche vloot telt thans bijna 400 bodems, en alvorens een jaar ten einde is, wanneer de werken in de verschillende havens ondernomen, zullen volbragt zijn, zal Frankrijk eene zeemagt hebben zoo als het nimmer te voren had; het getal linie-schepen zal dan 50 zijn, dat der fregatten even zooveel, waarvan 15 van den eersten rang.

— Op de graanmarkt alhier, waren eergisteren de prijzen weder ongeveer even hoog als in den aanvang der maand. Dit wordt ook van vele andere Fransche marktplaatsen gemeld.

TOSCANE.

In het Regeringsblad is de staatsrekening voor het dienstjaar 1852 openbaar gemaakt. Daaruit blijkt, dat de gewone staatsuitgaven 35,819,193 lires hebben bedragen, dat is 619,774 lires minder dan de inkomsten. Dit batig slot is echter niet toereikend geweest tot dekking der buitengewone uitgaven, voortvloeijende uit de aanwezigheid der Oostenrijksche troepen, die in 1852 alleen 2,770,411 lires aan Toscane hebben gekost. (Een lire is 40 centen Ned.)

PRUISSEN.

BERLIJN, 13 September.

In den omtrek van Rheine (Westfalen), zijn door twee arbeiders twee aarden kruiken, meer dan 2000 kleine zilveren munten bevattende, in een akker gevonden. De oudheidkundige Weddige heeft verklaard, dat deze munten tot een tijdvak der Duitsche geschiedenis behooren, 't welk door de penningkunde weinig of niets is opgehelderd: namelijk van de elfde tot de vijftiende eeuw, uit de tijden van Keizer Hendrik VI, Frederik II, Rudolf van Habsburg en Lodewijk IV. Voorts bevinden zich daarbij een groot aantal Bisschoppelijke munten van Utrecht, Osnabrug en Munster, eene menigte oud-Hollandsche en Vlaamsche munten, en van de Graven van Cleef, van Gulik, van der Mark, Ravensberg, enz. — De Heer Weddige is bezig een' uitvoerigen catalogus daarvan te vervaardigen. Men dacht, dat deze munten door de Pruissische regering voor een der Koninklijke kabinetten zouden worden aangekocht.

BRESLAU, 10 September.

De behoefte en de handel brengen op onze wolmarkt een sedert 1833 ongezien vertier te weeg. Bijna iederen dag komen er nieuwe koopers aan en de vragen loopen over alle soorten tot vrij hooge prijzen. Een groot aantal inlandsche fabriekanten die in de vorige jaren weinig belangrijke behoefte hadden, behooren thans, ten gevolge van uitgebreide orders voor de Americaansche markten, onder de voornaamste koopers, en bekomen het grootste deel van den aanwezigen voorraad, terwijl de vreemde mededinging naar evenredigheid minder sterk is.

De voornaamste vragen in de goede middelsoorten zijn van 78 tot 88 thalers van de wol die men Locken noemt; en van vette wol 64 tot 68 thaler; van Sterblinge 72 tot 80 thaler, en van korte lamswol 80 tot 95 thaler. Er is echter ook eenige vraag naar de zeer fijne soorten, en eenige fijne zijn verkocht voor 110 tot 115 thaler. In de laatste week bedroeg de aftrek 2500 centenaars van ruim 60 Ned. ℔, maar de aanvoer uit Polen en Rusland is ook bijkans even aanzienlijk.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 14 September.

De Minister voor de Eerediensten heeft het Hervormde opper-gymnasium te Debreczin, in Hongarije, als wettig bestaande inrigting van onderwijs erkend, en de benoeming der voorloopig aangestelde Hoogleeraren bevestigd. Dientengevolge bezit de Hervormde Kerk in genoemd koningrijk thans twee gymnasiën.

— Te Telf, in Tyrol, is eene fabriek in openbare veiling door een Israëliet aangekocht. Op grond, dat in dit land elke grondbezitter de R. K. gods-

dienst zoude moeten belijden, is zoowel door de plaatselijke Regering, als door de geestelijkheid beweerd, dat die koop niet geldende was. Door de hooge overheid is echter geantwoord, dat het bedoelde verbod geene betrekking had op belijders van de Israëlitische Eeredienst.

— De *Kölnische Zeitung* meldt, dat Oostenrijk het verlangen van de Porte om ook waarborgen te hebben tegen verdere aanmatigingen van Rusland en tegen eene herhaalde bezetting van haar grondgebied door Russische troepen, heeft afgewezen.

FRANKFORT.

14 September.

Een aantal Godgeleerden, die aan de laatste algemeene vergadering van het Gustav-Adolf-Verein te Koburg hadden deel genomen, hebben in eene bijeenkomst te Eisenach besloten tot de oprigting van eene *Kerkelijke Courant voor de vereenigde Evangelische Kerk in Duitschland*, alsmede van een *Kritisch Journal*, welke beide tijdschriften met den eersten van het volgende jaar het licht zullen zien.

— Den 10den dezer stierf te Gotha, na langdurig lijden, de boekhandelaar W. Perthes, wiens firma vooral door het uitgeven van landkaarten beroemd is. Aan die landkaartenfabriek, voor welke verscheidene voorname aardrijkskundigen steeds werkzaam zijn, worden bestendig nagenoeg 200 menschen in het werk gehouden en het debiet, dat zich over alle wereld-deelen uitstrekt, is verbazend groot. Alleen van Stielers schoolatlas zijn, in ruim 30 uitgaven, 100,000 exemplaren verkocht.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 3 September.

De prijzen der granen zijn in de laatste dagen vrij wat gerezen.

— Eene particuliere correspondentie van daar door de *Amst. Cour.* medegedeeld, bevat onder anderen het volgende: Onder het nieuws dat in Holland eenig belang wekt, behoort vermeld te worden de aankomst alhier van zekeren Kapitein Gibson, die uit de gevangenis te Batavia ontsnapt, zich zeer beklaagt over de onbillijke behandeling, door hem van onze Oost-Indische overheid ondervonden. Het Ministerie van Buitenl. Zaken heeft zich zijner aangetrokken en zal van de Hollandsche regering opheldering eischen. De demokratische dagbladen hebben natuurlijk zijne partij getrokken en al zijne mededeelingen voor louter waarheid aangenomen. De welgezinde Nederlandsche bladen zouden ons eene dienst kunnen bewijzen, wanneer zij ons de keerzijde der medaille wilden mededeelen.

Voor *Maashommel* en *Alphen* is bij Ds. KRABBE verder ingekomen: van M. P. *f* 2,50; van een ongenoemde *f* 2.50; van A. Z. *f* 30 in drie muntbilletten à *f* 10.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed onze hartelijk geliefde jongste Dochter SARA MARIA, in den nog jeugdigen leeftijd van 17 jaren en 9 maanden, diep betreurd door ons, hare Zuster, Broeders en verdere Betrekkingen.

A. P. VAN DISHOECK,

LEYDEN, 15 September 1853. M. J. VAN DISHOECK, DEN ABEL.

De Ondergeteekenden betuigen, ook namens hunne wederzijdsche Betrekkingen, hunnen hartelijken dank voor de menigvuldige blijken van belangstelling bij gelegenheid hunner Echtverbindtenis ondervonden.

H. SASSE,

LEYDEN, 17 September 1853. M. L. TURION.

Voor de vele bewijzen van belangstelling bij de bevalling mijner Echtgenoote betoond, betuig ik bij deze mijnen hartelijken dank.

F. VERBOOM, SOUMAIN.

Men verlangt *te Koopen of te Huren*, eene WOONING, in het midden van de Stad; de hoofdvereischten zijn twee ruime Benedenkamers en een Plaats of Tuintje. Adres onder Letter M. aan den Boekhandelaar P. ENGELS, in de Nieuwsteeg alhier.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag	19 September	12 uur,	Schipper	H. RIDDERIKHOF.
» *Alkmaar*,	Woensdag	21	» 10	»	»	L. KROON.
» *Amersfoort*,	»	21	» 11	»	»	J. HOUTZAGER.
» *Sneek*,	»	21	» 11	»	»	S. DE VRIES.
» *Deventer*,	Donderdag	22	» 12	»	»	G. GOOSENS.
» *Zutphen*,	»	22	» 12	»	»	J. GOOSENS.
» *Kampen*,	»	22	» 12	»	»	K. ROZENDAAL.
» *Apeldoorn*,	»	22	» 12	»	»	H. WIEPKING.
» *Hoorn*,	Vrijdag	23	» 10	»	»	J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Bestelder C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. De Vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

Wordt bij deze bekend gemaakt dat de Openbare Veiling en Verkooping van de twee HUIZEN EN ERVEN, staande en gelegen te *Leyden*, een op de Langebrug en een aan den Delfschen Vliet, welke bepaald waren te houden in het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen de Stad *Leyden* op Zaturdag den 24sten September en den 1sten October, **geen voortgang** zullen hebben, als zijnde de Huizen ***uit de Hand Verkocht.***

UIT DE HAND TE KOOP:

een aangenaam BUITENVERBLIJF, groot circa 2 bunders, geschikt voor Zomer en Winter; — alsmede 12 bunders extra best WEILAND; beide in de nabijheid der Stad *Leyden*. Te bevragen met *franco* Brieven, ten Kantore van Notaris Mr. H. OBREEN, aldaar.

LEES-INRIGTING

VAN NIEUW UITKOMENDE

HOLL. EN FRANSCHE BOEKWERKEN EN TIJDSCHRIFTEN.

De Ondergeteekenden achten het niet overbodig, aangezien het aanstaande Wintersaisoen, het Letterlievend Publiek op nieuw opmerkzaam te maken op hunne Holl. en Fransche Lees-Inrigting. Geene moeite en kosten zijn gespaard, om dezelve zoowel door *verscheidenheid* als *degelijkheid* van Lectuur te doen uitmunten, en wij vertrouwen daarom, door vermeerderde deelneming, in staat te worden gesteld, deze Inrigting meer en meer te kunnen uitbreiden. Men kan verzekerd zijn, dat de nieuwste en beste Romans worden opgenomen, als ook, dat het getal Tijdschriften uit de meest gezochte en belangrijkste is zamengesteld.

De **Conditiën** zijn alom verzonden en overigens *gratis* verkrijgbaar bij

SCHREUDER EN VAN BAAK,

Boek- en Kunsthandelaren.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *September.* Van *f* 47 tot *f* 50.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *September.*

Oude witte Tarwe *f* 11.50 tot *f* 12.00. Nieuwe Tarwe *f* 12.00 tot *f* 12.80. Oude Rogge *f* 8.30 tot *f* 8.70. Nieuwe Rogge *f* 9.00 tot *f* 9.30. Gerst *f* 6.30 tot *f* 6.50. Haver *f* 3.60 tot *f* 4.30.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 16 September.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	62$\frac{7}{16}$	62[illegible]	62$\frac{7}{16}$
Dito Certificaten	» 3 »	75[illegible]	76	75$\frac{5}{8}$
Dito dito	» 4 »	94$\frac{3}{8}$	94$\frac{5}{8}$	94$\frac{5}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	128	129	—
O. I. Leening	» 4 »	94$\frac{3}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	108$\frac{1}{8}$	108$\frac{1}{4}$	108$\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	108	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	97$\frac{3}{4}$	98	—
Dito 1840	» 4 »	93	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	94$\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	74$\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	» fl. 500 f	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	86$\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	22$\frac{1}{8}$	22$\frac{3}{8}$	22$\frac{3}{8}$
Dito Obligatien	» 3 »	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	42$\frac{1}{8}$	42$\frac{3}{8}$	—
Bewijzen Coupons		5$\frac{7}{8}$	[illegible]	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	80$\frac{1}{2}$	80$\frac{7}{8}$	—
Dito Nieuwe	» 5 »	94	—	—
Dito 1847	» 2½ »	41$\frac{1}{2}$	41$\frac{5}{8}$	—
BELGIE, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	52$\frac{1}{8}$	52$\frac{1}{4}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 »	98$\frac{1}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	38$\frac{7}{8}$	39$\frac{1}{8}$	39$\frac{1}{8}$
Dito dito	» 4 »	—	—	—
VENEZUELA,	» 3½ »	—	—	—
MEXICO,	» 3 »	23$\frac{5}{8}$	24[illegible]	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ en 3 pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.